

KANTELU

Arvostelette oikeuskanslerinvirastoon 17.9.2014 lähettämässänne kirjoituksessa Yleisradio Oy:n menettelyä Venäjään liittyvän kommentoinnin yhteydessä. Yle on näkemyksenne mukaan 15.9.2014 toimeenpannut internetissä mustamaalauskampanjan, jonka myötä Yle asettaa eriarvoiseen asemaan kansalaisia mielipiteen ja/tai vakaumuksen perusteella.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Yleisradio Oy on siitä annetun lain 1 §:n (492/2002) 1 momentin mukaan lain 7 §:n mukaista julkista palvelua liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla harjoittava osakeyhtiö, joka voi harjoittaa myös muuta toimintaa yhtiöjärjestyksensä mukaisesti.

Mainitun 7 §:n 1 momentin (474/2012) mukaan yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluihin jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja voidaan tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja alueellisesti. Lain 6 §:n (635/2005) 1 momentin 3 kohdan mukaan hallintoneuvoston tehtävänä on huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi.

Yleisradiolain 7 §:n 2 momentin (635/2005) mukaan julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee muun muassa tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia, tukea suvaitsevaisuutta ja monikulttuurisuutta sekä edistää kulttuurien vuorovaikutusta. Kansanvallan ja osallistumismahdollisuuksien tukemistehtävällä on yhtymäkohtia myös perustuslaissa turvattuihin kansanvaltaisuuteen, sananvapauteen ja osallistumisoikeuksiin. Perustuslain 2 §:n 2 momentin mukaan kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Perustuslain 12 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on sananvapaus. Sananvapaussäännöksen keskeisenä tarkoituksena on taata kansanvaltaisen yhteiskunnan edellytyksenä oleva mielipiteenmuodostus, avoin julkinen keskustelu, joukkotiedotuk-

sen vapaa kehitys ja moniarvoisuus sekä mahdollisuus vallankäytön julkiseen kritiikkiin (HE 309/1993 vp). Perustuslain 14 §:n 4 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.

Kirjoituksessanne viittaamanne internetlinkki johtaa Yleisradio Oy:n kotimaan uutisiin, missä Yle Uutiset kerää yleisöltä tietoja ”verkossa häiriköivistä Venäjä-trolleista”. Sivulla on pyydetty kertomaan kokemuksista ja kerrottu Yle Uutisten koostavan niistä artikkelin. Sivustolla on tuotu esille, että ”tarkoitus ei ole nimitellä yksittäisiä trolleja, vaan keskustella ilmiöstä laajemmin”.

Oikeuskanslerin toimivaltaan tutkia Yleisradio Oy:tä koskevia kanteluita on otettu kantaa oikeuskanslerin 8.4.2002 antamassa ratkaisussa dnro 1253/1/00. Siinä on todettu, että yleisradiolain 7 §:n ohjelmistolle asettamien velvoitteiden toteuttamisessa on kysymys perustuslain 108 §:n 1 momentissa tarkoitettujen julkisen tehtävän hoitamisesta ja että oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluu näin ollen se, miten yhtiö yleensä toteuttaa yleisradiolain 7 §:n ohjelmistolle asettamia tavoitteita ja erityisesti miten hallintoneuvosto pitää huolta julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaisten tehtävien suorittamiseksi tulemisesta.

Perustuslaissa turvatut kansanvaltaisuus, sananvapaus ja osallistumisoikeudet huomioon ottaen minulla ei ole kantelunne perusteella aihetta epäillä, että Yleisradio Oy:ssä olisi toimittu tarkoittamassanne asiassa yleisradiolain 7 §:n ohjelmatoiminnalle asettamien velvoitteiden vastaisesti tai että yhtiön hallintoneuvosto olisi toiminut vastoin yleisradiolain 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettyjä velvoitteitaan. Muilta osin yhtiön toiminnan valvominen ei kuulu toimivaltaani ja tehtäviini laillisuusvalvojana.

Asia ei anna aihetta toimenpiteisiini.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Kimmo Hakonen

Nuorempi oikeuskanslerinsihteeri

Elina Halimaa

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
